



KARANTENENEMNDA

Per Sandberg

Vår dato	Deres dato	Vår referanse
19.12.2018	20.11.2018	2018/21

Avgjørelse om brudd på ilagt karantene

Karantenenemnda viser til dine redegjørelser for møter i Iran i oktober 2018, gitt ved brev av henholdsvis 30. oktober 2018 og 20. november 2018.

Vedtak

Karantenenemnda har kommet til at du har brutt vedtaket om karantene du ble ilagt 20. september 2018. Du pålegges å avstå fra slike aktiviteter i den resterende tiden av karantenen. Du pålegges også å avstå fra slike aktiviteter i perioden med saksforbud, innen feltene saksforbudet gjelder for.

Karantenenemnda gjør oppmerksom på at dersom du deltar i nye møter eller seminar eller lignende i karantenetiden, eller involverer deg i saker som omfattes av saksforbudet i den perioden saksforbudet gjelder, vil det kunne være aktuelt for Karantenenemnda å ilegge deg et overtredelsesgebyr. Karantenenemnda kan også fatte vedtak om pålegg om opphør av aktiviteter som er i strid med karantenen eller saksforbudet, som kan gjennomdrives med tvangsmulkt. Karantenenemnda viser til karanteneoven § 18 og § 20 som gir regler om pålegg og tvangsmulkt, samt overtredelsesgebyr. Dersom du får inntekt som følge av brudd på karantenen eller saksforbudet, kan Karantenenemnda inndra denne inntekten, jf. karanteneoven § 19.

Rettslig grunnlag

Karantenenemnda kan, etter karanteneoven § 18 første ledd, gi pålegg om at forhold i strid med karanteneoven eller Karantenenemndas vedtak bringes til opphør.

Vedtaket om karantene og saksforbud

Ved vedtak truffet 20. september 2018 ble du ilagt karantene i seks måneder, regnet fra fratredelsen 13. august 2018 til og med 13. februar 2019. Du ble også ilagt fire måneder saksforbud for saker som gjelder kvotesystemet, herunder ressursrente innen fiskerinæringen.

Varigheten av saksforbudet regnes fra utløpet av karantenetiden, og varer til og med 13. juni 2019.

Karantenen og saksforbudet er begrunnet med at du som fiskeriminister har hatt ansvar for og vært involvert i politikktutforming som legger rammevilkår for næringen, og at din innsikt fra embete som statsråd vil kunne gi selskapet ditt særlige fordeler. Vedtaket var videre begrunnet med at det kan være egnet til å svekke tilliten til forvaltningen dersom det oppstår mistanke om at innsikt, kunnskap og nettverk fra tiden som statsråd gir din virksomhet og kunder av selskapet særlige fordeler. Vedtaket ble gitt med hjemmel i karantene-loven § 6 bokstav b) og c) og § 7 jf. § 6 bokstav b) og c).

I karantenetiden kan du ikke ta oppdrag eller delta i forhandlinger, møter, seminar eller kurs mv. i eget eller for andre selskap. Dette fremgår av brevet hvor du ble underrettet om vedtaket om karantene.

Saksforholdet

I redegjørelsene for Karantenenemnda har du oppgitt at du har hatt møter med representanter for myndigheter og næringsdrivende i Iran. I redegjørelsen av 30. oktober 2018 skriver du at du har hatt forhandlingsmøter og forretningsmøter i Iran, og også at formålet med møtepunktene har vært et oppriktig et håp om å etablere næringsvirksomhet. Du skriver videre i dine redegjørelser at du ikke har berørt kvotesystem, ressursrentespørsmål eller gitt eller opplyst noe som berører saker som lå til din kompetanse eller innsyn i regjeringens arbeid eller som fiskeriminister. Du skriver i brevet av 20. november 2018 at du ikke har hatt møtene i regi av eget eller andre selskap. I samme brev har du skrevet at du ikke har tolket nemndas vedtak som et forbud mot å forberede fremtidig etablering av næringsvirksomhet, hverken i Norge eller i Iran.

Formålet med karantenerregelverket

Formålet med karantenerregelverket er å ivareta hensynet til folks tillit til det politiske system og til offentlig forvaltning. Når karantene ilegges, i særlige tilfeller, er det for å beskytte intern informasjon i statsforvaltningen og andre virksomheters forretningshemmeligheter som statsforvaltningen har fått adgang til. Hensynet til å beskytte informasjon gjelder særlig for å unngå at denne slik informasjonen kan gi virksomheter en tidligere politiker etablerer eller blir tilknyttet særlige fordeler, eller at det oppstår mistanke om dette. Selv om informasjonen er underlagt taushetsplikt, vil en mistanke om at det skjer misbruk med begrensede muligheter for kontroll, kunne gi grobunn for mistanke som kan bidra til svekke tilliten til offentlig forvaltning og det politiske systemet. At det går en tid før en tidligere politiker i regjeringen eller i et departement kan tiltre stilling, påta seg verv eller starte som næringsdrivende, vil bidra til at innsikt i politikktutforming og eventuelt annen informasjon som ikke er kjent for allmennheten blir mindre relevant. Den ulempen karantenen innebærer for den enkelte kompenseres, ved at det gis full lønnskompensasjon tilsvarende den lønn vedkommende hadde på fratredelsestidspunktet, med tillegg av feriepenger.

For å sikre at karantene-loven og Karantenenemndas vedtak etterleves, har karantene-loven regler om reaksjoner. Karantenenemnda kan gi pålegg om at det ulovlige forholdet skal opphøre, og eventuelt ilegge tvangsmulkt for å få gjennomført pålegg. Karantenenemnda kan også treffe vedtak om inndragning av inntekt som er oppnådd ved overtredelsen. Ved grovt

uaktsom eller forsettlig overtredelse av loven eller Karantenenemndas vedtak, kan nemnda fatte vedtak om overtredelsesgebyr.

Karantenenemndas vurdering

Som det fremgår av Karantenenemndas brev av 12. november 2018 innebærer karantenen du er ilagt, at du ikke kan drive noen form for næringsvirksomhet eller delta i møter eller seminar eller lignende i karanteneperioden, uavhengig av hvilket næringsområde, eller sektor, det må være. Dette gjelder også forberedelser mot næringsvirksomhet i andre land, når selskapet eller virksomheten er norsk. Karantenen er dermed ikke begrenset til de områdene du hadde ansvar for som fiskeriminister. Dette i motsetning til saksforbudet du er ilagt, som er begrenset til saker som gjelder kvotesystemet, herunder ressursrente innen fiskerinæringen.

Karantenenemnda viser til at du har oppgitt at du har hatt forhandlingsmøter og forretningsmøter. Du har skrevet at formålet med møtene også var et håp om å etablere næringsvirksomhet. Slik aktivitet innebærer et klart brudd med ilagt karantene. Forbudet mot slike aktiviteter er selve kjernen av hva en karantene innebærer, og er nødvendig av hensyn til tilliten til forvaltningen og det politiske systemet. Det fremgår også derfor uttrykkelig av brevet hvor du ble underrettet om karantenevedtaket, at du har et forbud mot å delta i slike aktiviteter i karantenetiden. Du kan ikke anses å ha deltatt i møter eller seminar, uten at dette settes i sammenheng med at du har etablert næringsvirksomhet i form av et enkeltpersonforetak. Det kan med andre ord ikke skilles mellom deg som privatperson og som næringsdrivende i vurderingen av hvilke plikter du som tidligere politiker har i karanteneperioden. Et slikt skille ville føre til at et vedtak om karantene har liten realitet.

Forbudet mot å delta i møter mv. gjelder selv om det ikke ble inngått kontrakter eller andre former for avtaler under de aktuelle møtene. Også det å gjøre forberedelser for næringsvirksomheten er karantenen direkte til hinder for. Tilsvarende gjelder etter utløpet av karantenen i perioden hvor du er ilagt saksforbud, innenfor feltene saksforbudet gjelder. Også dette framgår av brevet hvor du ble underrettet om vedtaket.

Etter Karantenenemndas syn utgjør din møtedeltakelse en klart kritikkverdig og klanderverdig opptreden. Karantenenemnda vil også understreke at en tidligere politiker som er underlagt karantene og/eller saksforbud bør utvise en særlig aktsomhet med sikte på å ikke handle i strid med det vedtaket man er underlagt. Dersom det oppstår spørsmål eller tvil om betydningen av et vedtak, bør nemnda kontaktes for avklaring.

Retten til ny vurdering mv

Du har rett til å be om at Karantenenemnda foretar en ny vurdering av saken. Dersom du ønsker en ny vurdering av saken, må du sende krav om dette til Karantenenemnda ved sekretariatet innen tre uker etter at du har mottatt dette brevet, jf. karanteneoven § 3 fjerde ledd.

Eventuelt søksmål om gyldigheten av Karantenenemndas vedtak kan ikke reises uten at det er krevd ny vurdering av saken, og ny vurdering er gitt, jf. karanteneoven § 3 femte ledd.

Du har rett til å se dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven § 18 jf. § 19.

Informasjonsplikt

I din redegjørelse for Karantenenemnda av 20. november 2018 skriver du at du har etablert flere selskap. Karantenenemnda gjør deg på denne bakgrunn oppmerksom på at informasjonsplikten om overgang til nye stillinger eller verv utenfor statsforvaltningen, eller etablering av næringsvirksomhet, gjelder i ett år fra fratreden som politiker, jf. karanteneoven § 5.

Med hilsen

Reidun Slåen (e.f.)

Anne Kirsti Lunde

Kopi:

Statsministerens kontor

Nærings- og fiskeridepartementet